

## **PLATFORMA**

**za učešće delegacije Vlade Crne Gore, koju predvodi prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović, ministarka prosvjete, nauke i inovacija, u studijskoj posjeti obrazovnim, privrednim i federalnim institucijama na temu karijernog vođenja i savjetovanja, koja će se održati od 14. do 18. decembra 2025. godine, Grac i Beč, Republika Austrija**

### ***I Opšte informacije***

Delegacija Crne Gore, koju predvodi ministarka prosvjete, nauke i inovacija, prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović, učestvovaće u studijskoj posjeti obrazovnim, privrednim i federalnim institucijama u Gracu i Beču na temu karijernog vođenja i savjetovanja, u periodu od 14. do 18. decembra 2025. godine.

Tokom posjete, delegacija će posjetiti Austrijsku agenciju za obrazovanje i internacionalizaciju (OeAD), Federalno ministarstvo obrazovanja, Federalno ministarstvo za žene, nauku i istraživanje, Direkciju za obrazovanje Štajerske, Visoku učiteljsku školu Štajerske, Osnovnu školu „Leutschach“, BIZ – Informativni centar za obrazovanje Austrijske službe za zapošljavanje Štajerske, kao i Privrednu komoru Štajerske. Planirani su bilateralni susreti sa ministrima i direktorom OeAD-a.

Cilj posjete je da se karijerno vođenje i savjetovanje prikaže našoj delegaciji iz praktičnog ugla, kroz razgovore sa relevantnim akterima, organizacijama i institucijama uključenim u ovaj proces. Studijsku posjetu će voditi ekspertkinja iz Austrije, koja je imala ključnu ulogu u uspostavljanju sistema karijernog vođenja i savjetovanja u toj državi.

Tokom posjete biće potpisan Memorandum o razumijevanju između Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i OeAD-a koji predstavlja osnovu za zajedničku realizaciju projekta „Priprema za stručno obrazovanje i obuku kroz karijerno vođenje i savjetovanje - Get Ready 4VET through Career Guidance“.

Crna Gora i Austrijska agencija za obrazovanje i internacionalizaciju (OeAD) sarađuju u oblasti stručnog obrazovanja, kroz projekte koji povezuju škole i privredu.

Agencija, preko svoje regionalne kancelarije u Sarajevu, blisko sarađuje sa Ministarstvom prosvjete, nauke i inovacija, Centrom za stručno obrazovanje i Zavodom za školstvo. Fokus je na reformi stručnog obrazovanja, posebno na jačanju praktičnog učenja u preduzećima i povezivanju škola sa privredom.

Jedan od primjera saradnje je regionalni projekat „Unapređenje kvaliteta učenja utemeljenog na radu kroz jačanje uloge organizatora praktičnog obrazovanja“ koji je realizovan u Crnoj Gori u periodu od 2022. do 2024. godine. Kroz ovaj projekat urađen je Vodič za organizaciju i realizaciju praktičnog obrazovanja kod poslodavca u školskom i dualnom obliku. Organizovane su i tri obuke organizatora praktičnog obrazovanja, koju je ukupno prošlo 27 organizatora praktičnog obrazovanja, a izrađeni su i indikatori za osiguranje kvaliteta rada organizatora praktičnog obrazovanja. Završna konferencija projekta je održana u decembru 2024. godine kada je prezentovan Vodič predstavnicima obrazovanja i privrede, kao i uručene zahvalnice učesnicima projekta. Ovakvi projekti doprinose boljoj integraciji mladih u tržište rada i podizanju standarda obuke. Saradnja sa OeAD-om uklapa se u širi proces reforme obrazovanja u Crnoj Gori, koji naglašava modernizaciju stručnog obrazovanja, internacionalizaciju i jačanje kvaliteta. Time se Crna Gora približava evropskim standardima i praksama.

## ***II Značaj učešća***

Studijska posjeta Austriji predstavlja ključni korak u jačanju kapaciteta Crne Gore na uspostavljanju savremenog sistema karijernog vođenja i savjetovanja. Crnogorska delegacija imaće direktan uvid u austrijski model, koji se odlikuje integrisanim pristupom – povezivanjem obrazovnog sistema, tržišta rada i službi za zapošljavanje. Ovakva iskustva su dragocjena jer pokazuju kako se kroz koordinaciju institucija i standardizovane usluge može obezbijediti kvalitetna podrška učenicima, studentima i odraslim licima u planiranju karijere.

Austrijski primjeri, poput rada BIZ centara, učiteljskih fakulteta i privrednih komora, demonstriraju kako se karijerno savjetovanje ne svodi samo na informisanje, već uključuje razvoj kompetencija, individualno savjetovanje i povezivanje sa realnim potrebama tržišta rada. Delegacija iz Crne Gore imaće priliku da razmijeni iskustva, identifikuje dobre prakse i razmotri mogućnosti njihove adaptacije u nacionalni kontekst.

Studijska posjeta direktno doprinosi realizaciji ciljeva definisanih u Strategiji karijernog vođenja i savjetovanja u Crnoj Gori, koja predviđa:

- Uspostavljanje održivog sistema karijernog vođenja u obrazovanju i zapošljavanju.
- Razvoj institucionalnih kapaciteta i obuka kadrova.
- Integraciju digitalnih alata i informativnih servisa.
- Povezivanje sa tržištem rada kroz partnerstva sa privredom.

Iskustva iz Austrije mogu poslužiti kao model za kreiranje mreže karijernih centara u školama i na univerzitetima, kao i za jačanje saradnje između Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, Zavoda za zapošljavanje i privrednih subjekata. Time se obezbjeđuje sistemska podrška građanima u donošenju odluka o obrazovanju i karijeri, što je ključno za smanjenje nezaposlenosti i povećanje konkurentnosti radne snage.

Očekuje se potpisivanje Memoranduma o razumijevanju između Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija Crne Gore i OeAD-a koji predstavlja osnovu za zajedničku realizaciju projekta „Priprema za stručno obrazovanje i obuku kroz karijerno vođenje i savjetovanje - Get Ready 4VET through Career Guidance“, usklađenog s prioritetima EU Garancije za mlade, Planom rasta za Zapadni Balkan i postojećim sporazumima između Austrije i Crne Gore. Cilj projekta je izgradnja održivog sistema karijernog vođenja u osnovnim školama, promocija stručnog obrazovanja i obuke, te podrška učenicima pri donošenju informisanih odluka o obrazovanju i karijeri. Takođe, biće riječi i o definisanju narednih koraka u implementaciji projekta, dogovora u vezi sa pilotiranjem timova za karijerno vođenje u osnovnim školama, akreditacijom obuka za master trenere i karijerne savjetnike, kao i uspostavljanja modela VET ambasadora i peer-to-peer aktivnosti između osnovnih i srednjih stručnih škola.

Susret ministarke Jakšić Stojanović sa ministrom obrazovanja i ministrom za žene, nauku i istraživanje iz Štajerske predstavlja važan korak ka jačanju bilateralnih odnosa i otvaranju novih mogućnosti u procesu evropskih integracija. Ovakvi razgovori stvaraju temelje za buduće projekte u oblasti obrazovanja, nauke i rodne ravnopravnosti, što je ključno za usklađivanje sa evropskim standardima. Poseban značaj ima povezivanje ovih tema sa karijernim vođenjem, jer razmjena iskustava i dobrih praksi može doprinijeti razvoju programa koji mladima i profesionalcima

omogućavaju jasnije putanje napredovanja u skladu sa zahtjevima tržišta rada u EU. Time se ne samo jača institucionalna saradnja, već i otvara prostor za mobilnost, inovacije i uključivanje u evropske mreže, što dugoročno doprinosi konkurentnosti i održivom razvoju.

### **III Razlozi za učešće**

Karijerno vođenje je od strateške važnosti za Crnu Goru jer omogućava učenicima da razviju vještine upravljanja karijerom, donose informisane odluke o obrazovanju i profesiji i lakše se integrišu na tržište rada. Uspostavljanje održivog sistema karijernog vođenja u osnovnim školama doprinosi smanjenju stope nezaposlenosti mladih, jačanju veze između obrazovanja i privrede i ispunjavanju ciljeva EU Garancije za mlade i Plana rasta za Zapadni Balkan.

Razlog za realizaciju aktivnosti je jačanje saradnje sa austrijskim partnerima u oblasti karijernog vođenja i promocije stručnog obrazovanja i obuke (VET), kroz formalizaciju Memoranduma o razumijevanju sa OeAD-om za projekat 'Get Ready 4 VET through Career Guidance'.

Projekat se realizuje u Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini i Srbiji u periodu 2025–2027. godine. Aktivnosti uključuju definisanje uloga i standardizaciju procedura za timove za karijerno vođenje, razvoj i akreditaciju obuka, mehanizme osiguranja kvaliteta, izradu edukativnih materijala i promociju stručnog obrazovanja kroz saradnju osnovnih i srednjih škola. Poseban naglasak stavljen je na uključivanje nastavnika, roditelja, privrednog sektora i drugih aktera, kao i na peer-to-peer razmjenu između učenika osnovnih i stručnih škola. Projekat predviđa radionice, obuke, razvoj indikatora kvaliteta i materijala prilagođenih različitim korisnicima, uz digitalnu i štampanu distribuciju. Učenici stručnih škola biće angažovani kao „ambasadori“ stručnog obrazovanja, a planirane su i aktivnosti poput dana praktične obuke u kompanijama i studijskih posjeta.

Očekivani rezultati uključuju jačanje kapaciteta škola, unapređenje kvaliteta karijernog vođenja, povećanje dostupnosti informacija i resursa, kao i podizanje svijesti o značaju pohađanja stručnog obrazovanja. Projekat ima za cilj dugoročno osnaživanje mladih kroz sticanje vještina upravljanja karijerom i jačanje veza između obrazovanja i tržišta rada.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija, u saradnji sa Agencijom i partnerima iz Crne Gore, Srbije i Bosne i Hercegovine, organizovalo je u junu i oktobru 2025. godine, dvije radionice u cilju pripreme za ovaj regionalni projekat „Priprema za stručno obrazovanje kroz karijerno vođenje - Get Ready 4VET through Career Guidance“, sa ciljem da se ojača sistem karijernog vođenja i savetovanja i mladima obezbijedi kvalitetna podrška u planiranju buduće profesije. To je bila prilika da se sagledaju nacionalni prioriteti i ciljevi iz Strategije karijernog vođenja i savjetovanja 2025-2035, analizira trenutno stanje sistema karijernog vođenja i savjetovanja kroz SWOT analizu, razmijene iskustva o standardima karijernog vođenja i savjetovanja, formiranju timova za karijerno vođenje i savjetovanje i ulozi škola u karijernom vođenju i savjetovanju, razviju modele saradnje osnovnih i srednjih stručnih škola i koncept VET ambasadora i definišu naredni koraci za jačanje regionalne mreže i podrške učenicima.

### **IV Sastav delegacije**

Delegaciju Vlade Crne Gore čine:

1. Prof. dr Anđela Jakšić-Stojanović, ministarka prosvjete, nauke i inovacija,
2. Tatjana Čalasan, državna sekretarka,
3. Dragan Marković, državni sekretar.

***V Troškovi puta i boravka***

Sredstva za troškove puta i smještaja obezbijediće Austrijska agencija za obrazovanje i internacionalizaciju (OeAD).